

РЕШЕНИЕ

№ 822

гр. София, 13.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-В СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Анелия Маркова

Членове: Пепа Маринова-Тонева
Василена Дранчовска

при участието на секретаря Юлиана Ив. Шулева
като разгледа докладваното от Анелия Маркова Въззивно гражданско дело
№ 20221100511588 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и следв. ГПК.

Образувано е в изпълнение указанията на ВКС, Четвърто ГО в отменително решение № 50174 от 26.10.2022 г. по гр.д.3855 по описа за 2021 г., с което е отменено решение № 264372/01.07.2021 г. по гр.д. № 3871 по описа за 2021 г. на СГС, II- б въззивен състав и делото е върнато за ново разглеждане.

Касационното решение е постановено по касационна жалба на ищеца пред СРС.

С отмененото решение № 264372/01.07.2021 г. по гр.д. № 3871 по описа за 2021 г. на СГС, II- б въззивен състав е **отменил** първоинстанционното решение № 20230156 от 20.10.2020 г. по гр.д.№ 42151 по описа за 2018 г. на СРС, ГО, 47 -ми състав **и е отхвърлил** исковете, предявени по реда на чл.422, ал.1 ГПК за установяване на дължимост на главница по договор за потребителски кредит и издаване и ползване на кредитна карта от 06.07.2016 г. за сумата над 8283, 98 до 8569, 58 лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението – 24.11.2017 г. до окончателното плащане; за сумата в размер на 3992, 68 лв. – възнаградителна лихва и 779, 13 лв.- законна лихва за забава за периода от 20.12.2016 г. до 11.11.2017 г., за които суми е била издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК по ч.гр.д.№ 83116 по описа за 2017 г. на СРС, 47-ми състав; **прекратил** е производството по

евентуалните осъдителни иски за осъждане на ответника да заплати на ищеца на основание чл.240, ал.1 и 2 ЗЗД, чл.9 ЗПК и чл.86 ЗЗД, сумата от 8569, 58 лв.- главница по договор за потребителски кредит от 06.07.2017 г.; за сумата в размер на 3992, 68 лв. – възнаградителна лихва и 779, 13 лв.- законна лихва за забава за периода от 20.12.2016 г. до 11.11.2017 г.

В мотивите си касационната инстанция е посочила, че съдът при новото разглеждане следва да обсъди доводите в отговора по исковата молба, които не били обсъдени нито от СРС, нито от въззивния съд; касационната инстанция не можела да се произнесе за първи път по тези доводи. Дадени са и указанията въззивния съд при новото разглеждане да прецени редовността на предявените при условията на евентуалност осъдителни иски независимо, че производството по тези иски било прекратено от първия въззивен състав. Това било така защото отказ от иска не бил изрично заявен.

В изпълнение на горните указания **Софийски градски съд, действащ като въззивна инстанция по новото разглеждане** приема следното:

Подадена е **въззивна жалба от ищеца** пред СРС - „БНП П.П.Ф.“ С.А. чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, **при новото разглеждане заместен по реда на чл.226, ал.2 ГПК от „Юробанк България“ АД**, срещу решение № 20230156 от 20.10.2020 г. по гр.д.№ 42151 по описа за 2018 г. на СРС, ГО, 47 -ми състав, **в частта** в която е отхвърлен предявеният от ищеца /въззивник/ срещу С. Р. С., иск по реда на чл.422, ал.1 ГПК за установяване на дължимост на главница по договор за потребителски кредит и издаване и ползване на кредитна карта от 06.07.2016 г. за сумата над 8283, 98 до 8569, 58 лв.; за сумата в размер на 3992, 68 лв. – възнаградителна лихва и 779, 13 лв.- законна лихва за забава за периода от 20.12.2016 г. до 11.11.2017 г.

Излага доводи за неправилност на първоинстанционното решение като счита, че погасителния план е съобразен с чл.11 от ЗПК.

Иска се обжалваното решение да бъде отменено в отхвърлителната му част и се постанови друго с което претенцията му да бъде уважена. Претендира разноси.

По въззивната жалба е постъпил **отговор от ответника пред СРС- С. Р. С.**, в който се излага становище за неоснователност на въззивната жалба и правилност на първоинстанционното решение в частта в която претенциите на ищеца са били отхвърлени.

Подадена е **въззивна жалба от ответника пред СРС- С. Р. С.**

Решението се обжалва в частта в която претенциите на ищеца по реда на чл.422, ал.1 ГПК са били уважени като в негова полза са били признати за установени вземания, както следва: сумата в размер на 8283,98 лв.- главница по договор за потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта от 06.07.2016 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението – 24.11.2017 г. до окончателното плащане.

Излагат се доводи за неправилност на така постановеното решение като намира, че СРС неправилно определил чистата стойност в размер на 8283,98 лв. Тази стойност следвало да се определи на база заключението на вещото лице, в което било посочено, че чистата стойност е в размер на 8 569,58 лв., но от нея следвало да се извади платената сума в размер 800,94 лв. Същевременно сочи, че заповедта за изпълнение по чл.410 ГПК била издадена в хипотезата на предсрочна изискуемост, което следвало да бъде съобразено в производството по реда на чл.422, ал.1 ГПК. Исковият съд не можел да се отклонява от основанието на което била издадена заповедта за изпълнение по чл.410 ГПК. В този смисъл следвало претенцията по чл.23 ЗПК да се претендира в отделно исково производство.

Иска се първоинстанционното решение да бъде обезсилено в обжалваната му част и да върне делото на СРС за допълване на произнасянето или да го отмени в обжалваната му част и да отхвърли изцяло претенциите на ищеца.

По въззивната жалба е постъпил **отговор от ищеца** /първоначалния/ в който отговор се излага становище за неоснователност на същата и правилност на първоинстанционното решение в частта в която в негова полза са приети за установени вземания.

Конституираният в хипотезата на чл.226, ал.2 ГПК – „Юробанк България“ АД поддържа въззивната жалба на първоначалния ищец, както и отговора по въззивната жалба, подадена от насрещната страна.

По основателността на въззивните жалби:

Съгласно чл. 269 ГПК въззивната инстанция се произнася служебно по валидността на решението, а **по допустимостта – в обжалваната му част**. По останалите въпроси – само доколкото са посочени в жалбата.

По силата на чл.124 ГПК всеки може да предяви иск, за да установи съществуването или несъществуването на едно правно отношение или право, когато има интерес от това. Ищецът мотивира правния си интерес с твърдението, че ответникът е подал възражение в срока по чл.414 ГПК, поради което в срока по чл.415, ал.1 ГПК е предявил искиве относно вземането си за главница, договорна лихва и лихва за забава.

Заповедта за изпълнение, издадена на 01.12.2017 г. от СРС, ГО, 47 с-в по ч.гр.д.№ 83116 по описа за 2017 г., е връчена на длъжника по реда на чл.47, ал.5 ГПК. Указанията до заявителя по чл.415 ГПК са достигнали до знанието му на 21. 05.2018 г. Исковата молба е предявена на 20.06.2018 г. /чрез куриерска служба/.

Както и в заповедното производство, така и в исковото по реда на чл.422, ал.1 ГПК се твърди настъпила автоматична предсрочна изискуемост на вземанията.

Първоинстанционният съд се е произнесъл само по предявените установителни искиве; по евентуалните – осъдителни искиве не се е произнасял.

Въззивната инстанция приема, че **първоинстанционното решение е**

валидно и допустимо.

По доводите във въззивните жалби:

За да постанови решение в обжалвания смисъл, СРС е приел, че по делото е установено наличието на облигационно отношение по договор за отпускане на револвиращ кредит, издаване и ползване на кредитна карта от 06.07.2016 г. Автентичността на този договор не била оспорена. Получаването на сумата по кредита от страна на ответника също било доказано. От последния не били ангажирани доказателства за плащане на месечните вноски, съобразно договореното. СРС е приел, че на 20.11.2016 г. ответникът бил преустановил плащанията. Уговорена била погасителна вноска в размер на 262, 98 лв. с първа падежна дата 20.08.2016 г. и последна вноска на 20.05.2021 г. Прието е, че в случая липсвала разбивка по пера на задължението на кредитополучателя, от което да било видно в каква част то представлява главница, лихви и допълнителни разходи по кредита, респ. липсвала информация, показваща с всяка отделна вноска каква част от задължението за главница, лихви и допълнителни разходи се погасява. Не ставало ясно как се формира сумата от 262,98 лв. При тези си констатации СРС е достигнал до извода, че процесния договор е сключен в нарушение на чл.11, ал.1, т.11 и 12 ЗПК, тъй като нямало изискуемост се по закон съдържание на погасителен план. Налице била пълна недействителност на договора на основание чл.22 ЗПК. Съгласно правилото на чл.23 ЗПК потребителят връщал само чистата стойност на кредита, но не дължал лихва и други разходи по кредита. Въз основа на заключението на съдебно-счетоводната експертиза се установявало, че чистата стойност възлиза на 8 283,98 лв. до която сума следвало да бъде признато вземане в полза на ищеца, за главница. Сумата е присъдена ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението до окончателното плащане.

Относно дължимостта на предявените за установяване вземания:

В срока по чл.131 ГПК с отговора по исковата молба особения представител на ответника е направила възражение за недопустимост на евентуалните иски като е посочила, че такива в производство по чл.422 ГПК са недопустими за разглеждане, с изключение на хипотезата в която исковите се предявяват на основание различно от това на което е била издадена заповедта за изпълнение по чл.410 ГПК. Наред с това съдебната практика на ВКС приемала, че осъдителен иск може да се предяви само в хипотезата на обезсилена заповед за изпълнение, какъвто настоящия случай не бил. Затова липсвал правен интерес от предявяване на осъдителните иски. По съществото на спора е изложено възражение, че не била настъпила предсрочна изискуемост, тъй като липсвало волеизявлението до ответника в този смисъл; позовава се на т.18 от ТР № 4/2013 г. на ОСГК на ВКС. Такава предсрочна изискуемост не настъпвала автоматично от факта на неплащане на анюитетните вноски. След като обявяването на предсрочната изискуемост не било достигнало до длъжника, то само на това основание искът следвало да бъде отхвърлен като неоснователен, както по главния иск, така и по акцесорните. Направен е и довод за нищожност на клаузата за лихва на основание чл.147 ЗЗП вр. с чл.26 ЗЗД, тъй като същата поставяла

длъжника в неравностойно положение; не била уговорена индивидуално, а съдържанието било изготвено предварително.

Това са своевременно заявените възражения от страна на ответника, по които с оглед задължителните указания на ВКС в отменителното му решение, настоящия състав следва да се произнесе.

Относно настъпването на предсрочната изискуемост:

Както многократно е посочвано в практиката на ВКС, предсрочната изискуемост има действие от момента на получаване от длъжника на волеизявлението на кредитора, ако към този момент са настъпили обективните факти, обуславящи настъпването ѝ - Решение № 139 от 05.11.2014 г. по т.д. № 57/2012 г. на I т.о. на ВКС, Решение № 114 от 07.09.2016 г. по т.д. № 362/2015 г. на II т.о. на ВКС и Решение № 198 от 18.01.2019 г. по т.д. № 193/2018 г. на I т.о. Волеизявлението може да е обективизирано не само в нарочно писмо/уведомление, нотариална покана или в исковата молба. Настоящият съдебен състав приема, че в случай, че кредитът е обявен за предсрочно изискуем, но уведомлението на кредитора не е достигнало до длъжника, няма пречка уведомяването да настъпи, ако в друг, връчен на длъжника документ обявяването на предсрочната изискуемост е възпроизведено. Този документ може да бъде и преписът от исковата молба стига волеизявлението на кредитора да е възпроизведено недвусмислено и конкретно спрямо вземането и задълженото лице, както е в настоящия случай.

Наред с това настоящата инстанция намира, че въпроса за това настъпила ли е предсрочната изискуемост е обезмислен за произнасяне, тъй като процесния договор е бил сключен със срок до 20.07.2021 г., когато е следвало да бъде извършена последната вноска, виж погасителния план на л.17 и 18 от исковото производство пред СРС. Срокът на договора е 60 месеца при положение, че е сключен на 06.07.2016 г., т.е. при съобразяване с чл.235, ал.3 ГПК всички анюитетни вноски са станали изискуеми. Следва да отбележим, че в този смисъл е налице изрично указание на първия въззивен състав с разпореждане № 269451 от 30.03.2021 г., съобщено на въззивника /кредитор/ на 05.04.2021 г., виж л.23 от в.гр.д.№ 3871 по описа за 2021 г.

По въпроса за наличието на неравноправни клаузи в договора за потребителски кредит:

Ответникът по делото /пред СРС/ има качеството потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 от ЗПК и § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, тъй като става въпрос за вземания въз основа на договор за кредит, по който на ответникът е била предоставена финансова услуга по смисъла на § 13, т. 12 от ДР на ЗЗП.

В тази хипотеза **съдът дължи служебна проверка** на валидността на клаузите на договора, тъй като се касае за императивни материалноправни разпоредби, които въззивният съд следва да приложи /т. 1 от Тълкувателно решение №1/09.12.2013 г. по тълк. дело №1/13 г. на ОСГТК на ВКС/.

Съгласно разпоредбата на чл. 143 ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискванията за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя.

Следователно неравноправни клаузи в договор са тези клаузи, по отношение на които са налице следните условия:

-клаузите не са индивидуално уговорени - те са предварително изготвени от търговеца, като потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им - арг. от чл. 146, ал. 2 ЗЗП.

-уговорени са във вреда на потребителя - накърняват се уредени в закона права на потребителя, респ. увреждат се законните му интереси.

-не отговарят на изискванията за добросъвестност, респ. на добросъвестната търговска практика.

-уговорката води до значително неравновесие в правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя.

Неравноправните клаузи не са обвързващи за потребителя - по арг. от чл. 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕС. Съгласно разпоредбата на чл. 146, ал. 1 ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Следователно, за да се приложи разпоредбата на чл. 146, ал. 1 ЗЗП, което да доведе до нищожност, освен че клаузата трябва да е неравнопоставена, трябва да не е индивидуално уговорена между страните по договора. По аргумент от противното на чл. 146, ал. 2 ЗЗП, индивидуално уговорени клаузи са тези, които не са били изготвени предварително и потребителят е имал възможност да влияе върху съдържанието им.

В конкретния случай съдът приема, че клаузите по договора не са уговорени индивидуално.

Доколкото касационната инстанция се е произнесла и е приела, че процесния договор за кредит не е недействителен на основание чл.11, ал.1, т.11 и т.12 от ЗПК, то съдът не може да преразглежда този въпрос.

От касационната инстанция е прието още, че договора за потребителски кредит е действителен, но същевременно са дадени указания до въззивния съд при новото разглеждане „да разгледа възраженията за недействителност на клаузите по отношение на лихвата и на договора на друго основание“.

Ето защо съдът излага следните **мотиви**:

По делото е представен подписан от кредитополучателя стандартен европейски формуляр, приложение № 2 към чл.5, ал.2 ЗПК /л.15 от исковото производство/. Видно от същия, посочено е, че нетната сума за получаване по сметка от страна на кредитополучателя, след удържането на **такса ангажимент и застрахователна премия**/ възлиза на 8 202,50 лв. Посочено е, че анюитетните вноски са 60 бр. и възлизат в размер на 262,98 лв., всяка една. Общата сума, която следва да бъде възстановена възлиза на 15 778,80 лв. при отпуснат кредит в размер на 8 500 лв. Лихвеният процент е посочен като фиксиран и възлиза на 17,58 %; ГПР е посочено като 21,01 %. Таксата за ангажимент - 3,50 % от размера на кредита като същата е предварително удържана и е в размер на 297, 50 лв.

Видно от посоченото в договора размерът на застрахователната премия е 2 856 лв./л.17 от исковото производство/.

В чл.3 от условията по договора за кредит е посочено, че месечната

анюитетна вноса включва освен главницата по кредита, така и **надбавка**, покриваща разходите на кредитора по подготовка и обслужване на заема, определена **добавка, съставляваща печалба на кредитора**. Като нито надбавката, нито добавката са конкретизирани по размер, както и по какъв начин се формират.

В чл.5 от договора по отношение на обезщетението за забава е посочено, че същото възлиза в размер на действащата законна лихва за периода на забавата върху всяка забавена погасителна вноса, ведно с направените разноси по събиране на вземането, **извършени по преценка на кредитора**, т.е. отново липсва конкретизация. А в **чл.19** независимо, че в стандартния европейски формуляр лихвения процент е посочен като фиксиран, **е дадена възможност кредиторът ежемесечно да преразглежда размерът на лихвата и таксите**. Като и в двата случая без да са конкретизирани предпоставките за промяната през времетраенето на договора.

Усвояването на сумата по кредита се потвърждава от заключението на допуснатата, изслушана и приета по делото /пред СРС/ съдебно-счетоводна експертиза. Видно от същото съобразно практиката на банката /първоначален ищец/ усвояването на кредита се извършва посредством банков превод от сметка на банката по лична банкова сметка на всеки един кредитополучател в друга банка. В случая такъв банков превод е бил извършен на 07.07.2016 г. в размер на 8 202,50 лв. по банкова сметка на кредитополучателя в „Търговска банка Д“ АД, по която титуляр е ответника С. Р. С.. Така преведената сума представлява разликата между размера на кредита от 8 500 лв. и удържаната сума от 297,50 лв. за такса ангажимент в размер на 3,50 % от размера на кредита.

Със ЗПК (ДВ. Бр. 35/2014 г. в сила от 23.07.2014 г.) е въведено изискване договорът за потребителски кредит да се сключи по ясен и разбираем за потребителя начин- чл.11, ал.1.

Следователно, за да се прецени дали конкретните клаузи по договор отговарят на критериите на закона те трябва да бъдат формулирани по ясен и недвусмислен начин, както и потребителят предварително да е получил достатъчно конкретна информация как търговецът на финансови услуги може едностранно да промени цената.

Законът вменява изрично задължение на кредитора в условията, при които предоставя на потребителя кредит да се съдържат кумулативно два елемента -методиката /метод/ за изчисляване на съответната лихва и предпоставките за нейната промяна през времетраенето на договора.

Наред с това в чл.10, ал.4 ЗПК /редакция в сила към момента на сключване на процесния потребителски кредит/ е посочено, че едностранна промяна на общия разход по кредита за потребителя се допуска, когато са налице едновременно следните условия:

1. в договора за кредит изрично е предвидена възможност за увеличаване и за намаляване на общия разход по кредита;
2. обстоятелствата, приложими към промяната на общия разход по

кредита, са описани в договора, обективно са обосновани и не зависят от волята на кредитора.

Регламентираните от законодателя стандарти за защита целят ефективна закрила на потребителя съобразно неговите права и интереси, като бъде осигурена в пълна степен информираност на потребителя относно съществените условия на предлаганите от кредитора продукти, като по този начин бъде постигната целта, посочена от законодателя в чл. 2 от ЗПК. На същия следва да бъде осигурена възможност да познава своите права и задължения по договора за кредит, поради което договорът следва да съдържа цялата необходима информация относно условията и стойността на кредита по ясен и непротиворечив начин.

При така обсъденото по-горе съдържание на договора налага се извод, че не се изпълнява изискването клаузите да са ясни и разбираеми във връзка с критериите, при които цената на заетите парични средства може да бъде променена.

При това положение настоящата инстанция намира, че клаузата за възнаградителна /договорна/ лихва е неравнопоставена поради което това вземане не следва да бъде признато в полза на ищеца.

Следователно, макар и с други мотиви, по отношение на вземането за възнаградителна лихва първоинстанционното решение е правилно и като такова ще следва да бъде потвърдено.

Наред с това въззивният съд /по новото разглеждане/ счита, че уговорените в договора за потребителски паричен кредит от 06.07.2016 г. "такса ангажимент" и застрахователна премия са разходи по кредита, които следва да бъдат включени при изчисляването на годишния процент на разходите - ГПР, съгласно императивното изискване на чл. 19, ал. 1 и, ал. 2 ЗПК. На основание чл. 19, ал. 4 ЗПК годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. В противен случай и на основание чл. 19, ал. 5 ЗПК тези клаузи са нищожни.

Дефиницията на понятието "общ разход по кредита за потребителя" се съдържа в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, съгласно който това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други разходи, пряко свързани с договора потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия, като общият разход по кредита за потребителя не включва нотариални такси.

Следва да се отбележи също така, че приложение намира определението, съдържащо се в чл. 3, буква "ж" на Директива 2008/48/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно

договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета, съгласно който "общи разходи по кредита за потребителя" означава всички разходи, включително лихва, комисиони, такси и всякакви други видове разходи, които потребителят следва да заплати във връзка с договора за кредит и които са известни на кредитора, с изключение на нотариалните разходи; разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, по-специално застрахователни премии, също се включват, ако в допълнение към това сключването на договор за услугата е задължително условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия.

В разглеждания случай общият размер на задължението на ответника е формирано като сбор от различни компоненти, описани в раздел „Параметри и условия“ на договора за потребителски кредит /дори не в погасителния план/, включително задължението за "такса ангажимент" в размер на 297,50 лв. и за застрахователна премия в размер на 2 856 лв. или общо в размер на 3 153,50 лв./виж л.17 от делото пред СРС/. Задължението за плащане на таксата "ангажимент" и застрахователна премия представляват „разход по кредита“. Те, обаче, не са отразени като разход при формирането на оповестения ГПР от 21,01 %, въпреки че се твърди да са включени в общия дълг и месечните вноски. При това положение при реално получена сума по кредита в размер на 8 202,50 лв. кредитополучателят следва да върне близо два пъти по-голяма сума, а именно : 15 778,80 лв. По този начин е нарушено изискването на чл. 19, ал. 1 ЗПК за оповестяване на всички разходи по кредита. Налице е и противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Последница от това нарушение е недействителност на договора, съгласно нормата на чл. 22 ЗПК, виж в този смисъл приетото в решение № 50065 от 29.05.2023 г. по т.д.№ 2024 по описа за 2022 г. на ВКС, ТК, Първо ТО и определение № 50034 от 26.01.2023 г. по гр.д.№ 3182 по описа за 2022 г. на ВКС, ГК, Трето ГО, където са разгледани идентични клаузи на договори за потребителски кредит с кредитор първоначалния ищец по настоящето дело.

По въпроса за „чистата стойност“:

Вещото лице е констатирало, че преди подаване на заявлението по чл.410 ГПК от страна на кредитополучателя са направени две плащания, съответно на 14.09.2016 г. в размер на 274,98 лв. и в размер на 525, 96 лв. на 08.11.2016 г./заявлението е подадено на 24.11.2017 г./ или общо в размер на 800,94 лв. С последната сума са погасени първите три дължими съгласно погасителния план вноски, включващи главница, лихва, главница за застраховка, както и дължима сума за разноски за събиране. Отделните компоненти вещото лице е отразила в таблица №1, представляваща неразделна част от заключението. Видно от тази таблица размерът на погасената главница е 216,02 лв., лихва в размер на 430, 12 лв., главница по застраховка – 142,80 лв. и разноски за събиране в размер на 12 лв./л.90 от исковото производство/.

След приспадане на сторените плащания размерът на непогасената главница по кредита според вещото лице възлиза на 8 283,98 лв., която сума е приел СРС за чистата стойност по чл.23 ЗПК.

Непогасената лихва е в размер на 3 992, 68 лв. /таблица № 2 от заключението/.

Съгласно разпоредбата на чл. 23 от ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само **чистата стойност на кредита**, но не дължи лихва или други разходи по кредита (определение № 50685 от 30.09.2022 г. по гр. д. № 578/2022 г. на ВКС, ГК, III ГО, постановено по реда на чл. 288 ГПК).

Видно от мотивите на отменителното решение на ВКС прието е следното: „При недействителност на договора, съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ако тази недействителност се установи в производството по чл. 422 ГПК, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Това следва от характеристиката на договора за потребителски кредит, посочена по-горе и задължението за периодичност за връщането на сумата. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, то би се достигнало до неоснователно обогатяване за потребителя, предвид изискуемостта на вземането по недействителен договор, в частност при нищожен договор за потребителски кредит и позоваване от страна на потребителя на изтекла погасителна давност. Това би противоречало на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е и въвеждането на разпоредбата на чл. 23 ЗПК в специалния ЗПК“.

По въпроса допустимо ли е предявен по реда на чл. 422 от ГПК иск да бъде уважен на основание чл. 23 от ЗПК до размера на чистата стойност на кредита, при положение, че съдът е достигнал до извод за недействителност на договора по смисъла на чл. 22 от ЗПК, до който по същество се свеждат поставените от касатора въпроси, е формирана константна практика на ВКС /решение № 50174 от 26.10.2022 г. по гр. д. № 3855/2021 г. на ВКС, ГК, Четвърто отделение, решение № 60186 от 28.11.2022 г. по т.д. № 1023/2020 г. на ВКС, ТК, Първо отделение, решение № 50259 от 12.01.2023 г. по гр. д. № 3620/2021 г. на ВКС, ГК, Трето отделение/.

В конкретния случай настоящата инстанция приема, че „чистата стойност на кредита“ следва да бъде изчислена като от сумата 8 283,98 лв., която вещото лице сочи като остатък от главницата, следва да бъде извадена сумата в размер на 554, 92 лв., която сума вещото лице е констатирало, че е „разнесена“ за погасяване на „други разходи по кредита“ или получава се **сума в размер на 7 729,06 лв. Именно последната представлява „чистата стойност“ по смисъла на чл.23 ЗПК при отчитане на платената сума в размер на 800,94 лв.**

Следва се и законната лихва от момента на завеждане на делото /датата

на подаване на заявлението по чл.410 ГПК/ до окончателното изплащане.

При така изложените по-горе мотиви налага се извод, че обжалваното решение е неправилно в частта в която в полза на ищеца е признато вземане за главница /чиста стойност по кредита/ в размер над 7 729,06 лв. и затова в тази му част ще следва да бъде отменено и вместо това искът по реда на чл.422, ал.1 ГПК вр. с чл.240, ал.1 и 2 ЗЗД вр. с чл.9 ЗПК за сумата над 7 729,06 лв. до признатия от СРС размер от 8283,98 лв. ще бъде отхвърлен като неоснователен.

В частта относно сумата в размер на 7 729,06 лв. първоинстанционното решение ще бъде потвърдено, както и в частта в която претенциите на ищеца, предявени по реда на чл.422, ал.1 ГПК са отхвърлени.

Относно евентуалните иски:

Настоящата инстанция констатира, че с касационната жалба не е било атакувано прекратяването от страна на първия въззивен състав на производството по предявените като евентуални осъдителни иски, но с оглед указанията на ВКС в отменителното решение, че не е налице надлежен отказ от исковите, то настоящата инстанция следва да изложи мотиви по този въпрос, а именно:

Видно от петитума на исковата молба, осъдителните иски са били предявени при условие, че съдът приеме, че не е настъпила предсрочна изискуемост на предявените за установяване вземания.

Следователно, при положение, че се приеме, че всички анюитетни вноски са станали изискуеми, то не се сбъдва условието при което евентуалните иски подлежат на разглеждане.

По разноските:

С оглед изхода на спора пред настоящата инстанция обжалваното решение е неправилно и в частта за разноските /същите изначално са определени погрешно/.

Същите следва да бъдат разпределени по следния начин:

В заповедното производство:

На заявителя се следват разноски в размер на 186, 37 лв. СРС е присъдил сумата в размер на 158, 41 лв. или следва да бъдат доприсъдени още 27,96 лв.

На длъжника разноски не се присъждат, тъй като такива не са правени.

Пред първата съдебна инстанция:

На ищеца разноски се следват в размер на 960,46 лв. /направени такива в размер на 1632, 78 лв./ при съобразяване с изхода на спора и списъка по чл.80 ГПК на л.95 по делото пред СРС. СРС е присъдил разноски в размер на 773,56 лв. или следва да бъдат доприсъдени още 186,90 лв.

На ответника разноски не се присъждат, тъй като такива не са правени.

Пред въззивната инстанция:

На въззивника /ищец/ се следват разноски за частта в която беше прието, че обжалваното решение е правилно /за сумата в размер на 7729,06 лв. /. В производството по чл.258 и следв. ГПК въззивникът е направил разноски в размер на 2031,14 лв. и затова му се присъждат такива в размер на 1194,79 лв.

Въззивникът /ответник/ не е сторил разноски и такива не му се присъждат.

Пред касационната инстанция:

На касатора разноски се следват в размер на 233,42 лв.

На основание чл.77 ГПК въззивникът /ответник/ следва да заплати по сметката на СГС дължимата държавна такса за въззивното обжалване в размер на 154,58 лв.

Водим от горното, СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 20230156 от 20.10.2020 г. по гр.д.№ 42151 по описа за 2018 г. на СРС, ГО, 47 -ми състав, **в частта в която е:** уважен предявеният от „БНП П.П.Ф.“ С.А., Париж, рег.№ *****, чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Младост“ 4, Бизнес парк София, сграда 14, **срещу С. Р. С., ЕГН *****, иск по реда чл.422, ал.1 ГПК вр. с чл.240, ал.1 и ал.2 ГПК вр. с чл.9 ЗПК, за признаване за установено, че в полза на БНП П.П.Ф.“ С.А., Париж, рег.№ *****, чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Младост“ 4, Бизнес парк София, сграда 14, срещу С. Р. С., ЕГН *****, съществува вземане в размер над 7729,06 лв. до 8283, 98 лв., представляващо неплатена главница по договор за револвиращ потребителски кредит от 06.07.2016 г. и ползване на кредитна карта PLUS -*****, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението – 24.11.2017 г. до окончателното плащане на вземането, за която сума е издадена заповед за изпълнение на 01.12.2017 г. от СРС, ГО, 47 с-в по ч.гр.д.№ 83116 по описа за 2017 г.**

И вместо това

ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявеният от „БНП П.П.Ф.“ С.А., Париж, рег.№ *****, чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Младост“ 4, Бизнес парк София, сграда 14, заместен по реда на чл.226, ал.2 ГПК от „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****, **срещу С. Р. С., ЕГН *****, иск по реда чл.422, ал.1 ГПК вр. с чл.240, ал.1 и ал.2 ЗЗД вр. с чл.9 ЗПК, за признаване за установено, че в полза на БНП П.П.Ф.“ С.А., Париж, рег.№ *****, чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Младост“**

4, Бизнес парк София, сграда 14, заместен по реда на чл.226, ал.2 ГПК от „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“****”, срещу С. Р. С., ЕГН *****, **съществува вземане в размер над 7729,06 лв. до сумата от 8283,98 лв.-** главница по договор за револвиращ потребителски кредит от 06.07.2016 г. и ползване на кредитна карта PLUS -*****, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението – 24.11.2017 г. до окончателното плащане на вземането, за която сума е издадена заповед за изпълнение на 01.12.2017 г. от СРС, ГО, 47 с-в по ч.гр.д.№ 83116 по описа за 2017 г.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20230156 от 20.10.2020 г. по гр.д.№ 42151 по описа за 2018 г. на СРС, ГО, 47 -ми състав, **в частта** в която е: **ОТХВЪРЛЕН** предявеният от „БНП П.П.Ф.“ С.А., Париж, рег.№ *****, чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Младост“ 4, Бизнес парк София, сграда 14, заместен по реда на чл.226, ал.2 ГПК от „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“****”, срещу С. Р. С., ЕГН *****, **иск по реда чл.422, ал.1 ГПК вр. с чл.240, ал.1 и ал.2 ЗЗД вр. с чл.9 ЗПК**, за признаване за установено, че в полза на БНП П.П.Ф.“ С.А., Париж, рег.№ *****, чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Младост“ 4, Бизнес парк София, сграда 14, заместен по реда на чл.226, ал.2 ГПК от „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“****”, срещу С. Р. С., ЕГН *****, **съществува вземане за главница по договор за револвиращ потребителски кредит от 06.07.2016 г. и ползване на кредитна карта PLUS -******* за разликата до пълния предявен размер от 8569, 58 лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението – 24.11.2017 г. до окончателното плащане на вземането, както **и по иска по чл.422, ал.1 ГПК вр. с чл.86, ал.1 ЗЗД**, за признаване за установено, че в полза на БНП П.П.Ф.“ С.А., Париж, рег.№ *****, чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Младост“ 4, Бизнес парк София, сграда 14, заместен по реда на чл.226, ал.2 ГПК от „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“****”, срещу С. Р. С., ЕГН *****, **съществува вземане в размер на 3992, 68 лв. - възнаградителна лихва за периода от 20.11.2016 г. до 20.07.2021 г.; сумата в размер 779,13 лв.- лихва за забава за периода от 20.12.2016 г. до 11.11.2017 г. по договор за револвиращ потребителски кредит от 06.07.2016 г. и ползване на кредитна карта PLUS -*******, за които суми е издадена заповед за изпълнение на 01.12.2017 г. от СРС, ГО, 47 с-в по ч.гр.д.№ 83116 по описа за 2017 г.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ предявените от „БНП П.П.Ф.“ С.А., Париж, рег.№ *****, чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Младост“ 4, Бизнес парк София, сграда 14, заместен по реда на чл.226, ал.2 ГПК от „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“****”, срещу С. Р. С., ЕГН *****, **искове по чл.240,**

ал.1 и ал.2 ЗЗД и по чл.86, ал.1 ЗЗД, за осъждане на С. Р. С., ЕГН *****, да заплати на „БНП П.П.Ф.“ С.А., Париж, рег.№ *****, чрез „БНП П.П.Ф.“ С.А., клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Младост“ 4, Бизнес парк София, сграда 14, заместен по реда на чл.226, ал.2 ГПК от „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****, сумите както следва: сумата в размер на 8569,58 лв.- главница по договор за револвиращ потребителски кредит от 06.07.2016 г. и ползване на кредитна карта PLUS -*****, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението – 24.11.2017 г. до окончателното плащане на вземането; сумата в размер на 3992, 68 лв. - възнаградителна лихва за периода от 20.11.2016 г. до 20.07.2021 г.; сумата в размер 779,13 лв.- лихва за забава за периода от 20.12.2016 г. до 11.11.2017 г.

ОСЪЖДА С. Р. С., ЕГН ***, гр.София, ул.“*****, съдебен адрес: гр.София, бул.“***** адв.А.В., САК, да заплати на „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****, сумата в размер на 27,96 лв., представляваща доприсъдени разноски в заповедното производство.**

ОСЪЖДА С. Р. С., ЕГН ***, гр.София, ул.“*****, съдебен адрес: гр.София, бул.“***** адв.А.В., САК, да заплати на „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****, сумата в размер на 186,90 лв., представляваща доприсъдени разноски пред първата съдебна инстанция.**

ОСЪЖДА С. Р. С., ЕГН ***, гр.София, ул.“*****, съдебен адрес: гр.София, бул.“***** адв.А.В., САК, да заплати на „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****, сумата в размер на 1194,79 лв., представляваща разноски пред въззивната инстанция.**

ОСЪЖДА С. Р. С., ЕГН ***, гр.София, ул.“*****, съдебен адрес: гр.София, бул.“***** адв.А.В., САК, да заплати на „Юробанк България“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****, сумата в размер на 233,42 лв., представляваща разноски пред касационната инстанция.**

ОСЪЖДА С. Р. С., ЕГН ***, гр.София, ул.“*****, съдебен адрес: гр.София, бул.“***** адв.А.В., САК, да заплати на основание чл.77 ГПК в полза на Софийски градски съд сумата в размер на 154,58 лв., представляваща дължима държавна такса за въззивното обжалване.**

Решението може да се обжалва пред ВКС на РБ в 1-месечен срок от връчването му на страните, при условията на чл.280, ал.1 и ал.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____